

באה בעת קריאת השם, כי נפש חיה הוא שמו, לכן בני עליה היו דעין בזה, [עושיין מועד ויו"ט בשיר להלל ולשבח בוראן, וזהו קרואי מועד אנשי שם, היינו שהיו מבני עליה, והיון עושיין מועד ויו"ט בשיר ושבח והלל בעת שהיו קורין שם לאנשיהם - אפילו בבת, שלא היו שם אלא קריאת שם לבד, וזה קרואי מועד אנשי שם, עכת"ד. ולכן באשר בימי החול, טרודים על המחיה ועל הכלכלה,

ע"י רמ"א (או"ח סי' קמ"ח) ואי אפשר לקבוע סעודה - בשיר ושבח והלל, על כן כדי לעשות מצוה מן המובחר, ממתינים עד שבת קודש" וכו', עיי"ש.

ועוד טעם אחר כתב שם בזה המנהג, ותמצית תוכן דבריו הם, דעל פי כתבי האר"י ז"ל, ודברי השל"ה בשם המקובלים, ומעור ספרים קדושים שמביא שם - מוכח, על עומק אזהרות חז"ל מליל ש"ק לליל ש"ק, עיי"ש.

הקב"ה לברכו, שנאמר "וירא אליו ה'", ולא אמר וירא אל אברהם ה', כי בהיות החולה בצער גדול אין להזכיר שמו וכו', אדרבה הוא בצער, על כן אמר אליו, עכ"ל*).

(*) ויעוין לקמן במילואים שבסוף הספר (עמ' קמ"ג) מה שהבאתי עוד בזה.

ועתה [עם הוצאת הספר במהדורה הרביעית בס"ד] יש לציין נמי שבספרי "עיוני הלכות" ח"ב (עמ' קע"ה, הערה י"ד) איתא עוד הוספה למש"כ כאן, יעו"ש בארוכה.

ד) וטעם נוסף שעל פיו נוהגים לעשות קידוש בש"ק לאחר הולדת הבת הוא על פי העובדא שבא פעם אבי בת בוגרת לפני הגה"ק רבי מרדכי דוב מהורניסטייפל זי"ע [מחבה"ס: שו"ת העמק שאלה, תורי זהב על הלכות ריבית, עמק החכמה-עה"ת, ועוד] ושפך כאבו על כך שכבר עברו מספר שנים מאז שהגיע בתו לפרקה, וכל השתדלויותיו הרבות לשדכה ולהשיאה מעלות חרס בידו. כששמע הגה"ק מהורניסטייפל זי"ע דברי האב שאלו, אם לאחר לידת בתו זו ערך קידוש כנהוג. והשיבו אבי הבת, שבאמת כשנולדה בתו נתן לה שם בביה"כ ביום הקריאה - ותו לא מידי. אז אמר לו בעל העמק שאלה "שוב לביתך, ובשבת הקרובה תהנה את חבריך וידיריך בקידושא רבא, והם יברכוך כנהוג בהולדת הבת", כמובן שעשה כאשר צוה, ואכן נושע במהרה.

כשבא בשנית להורניסטייפל לבשר דבר ישועתו, אור אומץ ופנה אל הרה"ק זי"ע ושאלו, מהי השייכות בין אי עריכת הקידוש בשעתו לעיכוב הנישואין. והשיבו, שכשנולד זכר וזכה אבי הבן להתברך שיזכה להכניסו לחופה הן כליל שבת הראשונה ללידתו במסיבת "שלום זכר", כשמשותפי השמחה מברכים אותו "תזכה להכניסו בבריתו וכו' ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים, והן בעת הברית כדאיתא במס' שבת (קל"ז ע"ב) "העומדים שם אומרים, כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים", וכן פסק בשו"ע יור"ד (סי' קס"ה סעיף א'), וכן בסעודת הברית שלאחריה, וברכותיהם של היהודים אכן מביאות ומסייעות ברבות השנים בהכנסתו לחופה. גם הכנסתה של הבת לחופה נזקקת לסיוע ולברכה, ולפיכך נהגו לערוך קידוש בביה"כ בעת הולדתה, כדי לזכות לברכתם של מנין יהודים - לכל הפחות - שיאמרו בפה מלא, תזכה לגדלה לתורה לחופה וכו', ובזה שמנעת זאת מבתך בשעתו, התעכבה עתה כניסתה לחופה, עכתוד"ק.

ושמעתי שאף הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי [הסטייפלער] זצ"ל היה מורה לשואליו לערוך קידוש בהולדת בת, ומהטעם הנ"ל [ויעוין לעיל ענין ט"ו הערה ז' (עמ' רמ"ה)].